

เจาะแนวทางการความสำเร็จของภาคเกษตรกรรมในไต้หวัน

โดย นางขวัญใจ เตชเสณสกุล

ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

ไต้หวันถือเป็นหนึ่งในประเทศผู้ผลิตสินค้าไฮเทคชั้นนำของโลกภายใต้แบรนด์สินค้าที่เราคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี อาทิ Asus Acer HTC เป็นต้น ขณะเดียวกัน ไต้หวันยังเป็นหนึ่งในประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการพัฒนาภาคเกษตรกรรม ดังเห็นได้จาก GDP per capita ในภาคเกษตรกรรมของไต้หวัน อยู่ที่ราว 28,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี สูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลกและสูงกว่าไทยซึ่งอยู่ที่ราว 3,600 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี ประมาณ 7 เท่า สะท้อนถึงศักยภาพการผลิตภาคเกษตรกรรมของไต้หวันที่อยู่ในระดับสูง และแม้ไต้หวันมีข้อจำกัดของพื้นที่ประเทศที่มีขนาดเพียง 36,193 ตารางกิโลเมตร เล็กกว่าไทยราว 14 เท่า ขณะที่ไต้หวันอยู่ในพื้นที่ที่เกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง ซึ่งไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก แต่ไต้หวันกลับเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลกในหลายกลุ่มสินค้า อาทิ ถั่วฝักยาว และมะม่วง เป็นต้น จึงน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่า ไต้หวันมีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของภาคเกษตรกรรมอย่างไรท่ามกลางข้อจำกัดที่มีมากมาย

ทั้งนี้ กลยุทธ์สำคัญที่ไต้หวันนำมาใช้ในการพัฒนาภาคเกษตรกรรมสรุปได้ 3 ประการ คือ 1. การนำเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของไต้หวัน มาประยุกต์ใช้ในภาคเกษตรกรรมตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อยกระดับศักยภาพการผลิต ไม่ว่าจะเป็นการนำความรู้ด้าน Bio-technology มาใช้ในการปรับปรุงพันธุ์พืชภายใต้โครงการ Agricultural Biotechnology ระยะเวลา 5 ปี (2552-2556) การนำเทคโนโลยีเซ็นเซอร์ไร้สายมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูก การพัฒนาระบบสืบค้นย้อนกลับ (Traceability System) เพื่อให้สามารถสืบค้นที่มาของสินค้าเกษตรทุกชั้นกลับไปถึงแหล่งเพาะปลูกได้ ซึ่งทำให้สินค้าเกษตรของไต้หวันได้รับการยอมรับด้านคุณภาพจากทั่วโลก 2. จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Free Economic Pilot Zone) ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเฉพาะของอุตสาหกรรมเกษตร โดยรวมอุตสาหกรรมเกษตรต่างๆ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้าไว้ด้วยกัน อาทิ ศูนย์วิจัยและพัฒนา หน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานสินค้า รวมถึงโครงข่ายโลจิสติกส์เป็นการช่วยลดต้นทุนของผู้ประกอบการ ซึ่งกว่า 90% เป็นผู้ประกอบการ SMEs 3. จัดตั้ง Taiwan Agricultural Research Institute ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้นไปสู่สินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ อาหารสำเร็จรูป ยารักษาโรค เครื่องสำอาง เป็นต้น

ทั้งนี้ ด้วยภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ส่งผลกระทบกับประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร รวมถึงไทยเป็นอย่างมาก โดยมูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของไทยหดตัวต่อเนื่องเป็นปีที่ 4 ติดต่อกันนับตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา ขณะที่ราคาส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรของไทยลดลงเฉลี่ยปีละ 1% ในขณะเดียวกัน ขณะที่ไต้หวันกลับแทบไม่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยบั่นทอนต่างๆ ดังกล่าว โดยมูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของไต้หวันตั้งแต่ปี 2555 ยังขยายตัวเฉลี่ยปีละ 4.8% ขณะที่ราคาส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรของไต้หวันยังเพิ่มขึ้นเฉลี่ยราวปีละ 4%

ปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งใหญ่ โดยการปฏิรูปภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร นับว่ามีความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ เนื่องจากเป็นภาคเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับคนเกือบ 60% ของประเทศ โดยนโยบายที่รัฐบาลกำลังเร่งผลักดันและได้ยื่นกันบ่อยๆ ได้แก่ Smart Farmer ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ามีผลคล้ายคลึงเป็นอย่างยิ่งกับการพัฒนาภาคเกษตรกรรมของไต้หวัน โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับภาคเกษตรกรรม รวมถึงการบริหารจัดการภาคเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง ซึ่งน่าจะมีส่วนช่วยให้ภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตรของไทยเติบโตได้อย่างมั่นคงเช่นไต้หวัน ท่ามกลางความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก